

мислення.

Список використаних джерел

1. Ставицька І.В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. 2012. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>
2. Жалдак М.І. Проблеми інформатизації навчального процесу в середніх і вищих навчальних закладах. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2013. № 3. С. 8-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/komp_2013_3_3
3. Хачумян Т. Формування критичного мислення студентів вищих навчальних закладів засобами інформаційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / Харківський нац. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. Харків, 2005. 221 с.

ІЛЬТЮ Г.Ф.,
КУХАРЧУК О.С.,
ГУРНЯК В.І.,

Мукачівський державний університет, Україна

КУЛЬТУРНІ ЯВИЩА ЗАКАРПАТТЯ 50-70-Х РР. ХІХ СТ

Місцеве будителство, на відміну від української національно-політичної ідеї, мало інакші мовно-культурні та суспільно-політичні уподобання. Закарпатська інтелігенція, за незначним винятком, орієнтувалася на інші духовні цінності, мала інший менталітет. Навіть міське москвофільство було тут набагато ретрограднішим від галицького [3.-с.130]. У другій половині ХІХст. на відміну від Закарпаття, в Галичині виникають українські культуротворчі та культурофункціонуючі інституції. Так, у Львові 1861 р. була заснована «Русь бесіда», 1868р. – «Просвіта». Їх організаційні структури поширилися по всій території Галичини. Дуже важливу роль відіграло й Товариство ім. Т. Шевченка, що з 1892 р. стало повноважною науковою установою (з 1873 по 1892 роки літературне товариство ім. Т. Шевченка). Важливу роль в українському національному пробудженні Східної Галичини кінця ХІХст. та піднесенні на її теренах української культури відіграла греко-католицька церква та особисто митрополит А. Шептицький [3, с.131]. До того ж необхідно відзначити внесок українців Наддніпрянщини в подоланні провінційного галицького світогляду, москвофільства, в прищепленні духу всеукраїнства і соборності, розбудові вищезазначених українських культурних та ширших суспільних установ, у донесенні до українців Східної Галичини і Північної Буковини української книжки, українського слова [1, с.119-126].

Таких інституцій Закарпаття в другій половині ХІХст. не знало. А українська книжка, за окремими виключеннями, так і не продерлася через Карпати. Окрім М. Драгоманова, ніхто з наддніпрянців серйозно не клопотався, щоб вплинути на події в цьому найбільш західному куточку української землі. Практично українське Закарпаття було поза сферою цілеспрямованого українського культурного впливу. Головна увага наддніпрянців була прикута до Галичини, яка не зазнавала такого сильного асиміляційного тиску з боку Віденської влади як Закарпаття від угорців [3, с.128]. Навпаки, час від часу Відень намагався навіть балансувати між поляками

і українцями. Набагато кращою була тут сітка освітніх установ. Важливу роль відіграла наявність у Львові університету, в якому українці в 90-х роках зуміли вибороти кафедру історії України, що була очолена М. Грушевським. Спокушуючою силою розвитку української культури була також діяльність польських мистецько-культурних і громадських осередків, загалом польської та німецької культури [2, с.53-56].

Явища, здобутки культури, структура культуротворчих процесів та інституцій, витворені ціннісно-орієнтаційні установки, стандарти ніколи не були загерметизовані лише у сфері культури, а виступали рушієм інших суспільних процесів, зокрема етнонаціональних і етнополітичних. Статичність культурних явищ Закарпаття в ХІХ ст., застарілість структур культуротворення, сильні впливи російської етнополітичної і теоретичної думки та ряд інших факторів також сприяли формуванню несприятливих умов для швидкої перебудови традиційної свідомості закарпатців на нові етнополітичні реалії. Концепція України як етнотериторії, що мала стати державною територією в етнічних межах українства (соборність) через відокремлення від Росії і Австро-Угорщини, концепція українського етносу як окремої нації, що мала право на самостійне державно-політичне життя, концепція української національної культури з новітньою народною літературною мовою, новою літературною, новітніми мистецькими напрямками, були малозрозумілі українській закарпатській інтелігенції [2, с.200]. Культуротворчий доробок, існуючі міфи і їх носії на Закарпатті не сприяли швидкому засвоєнню вищеописаних реалій. Панував традиційний гальмівний консерватизм. Для утвердження новітньої української національної свідомості (бо вона справді була новітньою і відрізнялась будовою, структурою ідентифікації від попередніх епох) треба було заперечити багато старих структурних елементів. Це було не простим завданням. Його складність засвідчив суспільний процес, що проходив у краї з 70-х років ХІХ ст. аж до кінця 30-х років ХХ ст. Однак цей процес таки проходив, хоча й дуже повільно. Він значно прискорився по завершенню Першої світової війни і спричинив пришвидшене й динамічне утвердження в місцевого населення української національної свідомості [3, с.138].

Отже, у ХХ ст. край увійшов з хибними ідеологічними міфами москофільства, з дуже скромними культурними здобутками, з відсталою архаїзованою структурою культурних явищ, практичною відсталістю новітніх напрямів у літературі, мистецтві, інших галузях культурної творчості, з нерозбудованими інститутами культурної діяльності, закладами освіти, видавництвами, відсутністю вищої школи, наукових і літературно-мистецьких товариств та інших установ. Така структура культурних здобутків, явищ і процесів, яку можна назвати кризою культури, безумовно гальмувала розвиток української національної свідомості краян. Вона взагалі уповільнила етноінтеграційний та націотворчий процес української нації. Ситуація нестерпно вимагала прориву в цій ділянці. Передумови і початки культурного прориву повільно складались ще до закінчення Першої світової війни [3, с.133]. Однак справжнє українське культурне піднесення Закарпаття відбулося лише в 20-30-ті роки.

Список використаних джерел

1. Алексієвець М., Цвіркун В. Українська культура ХІХ-ХХ ст. і проблема сучасного культурного розвитку нації.// Культурне відродження в Україні. – Львів: Астерикс, 1993. –с. 119-126.
2. Магочій П. Р. Формування національної самосвідомості: Підкарпатська Русь (1848-1948). – Ужгород, 1994. – 296 с.
3. Ференц П. Етнонаціональна орієнтація українців Закарпаття в 20-30-ті роки ХХ століття. – Мукачево, «Карпатська вежа», 2005. – 215 с.

КАЙС М.І.,
КУЗЬМА-КАЧУР М.І.,
Мукачівський державний університет, Україна

ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Гра є однією з провідних видів діяльності молодшого школяра, тобто такою діяльністю, завдяки якій відбуваються найголовніші зміни в психіці дитини, що готують перехід дитини до нового, вищого ступеня її розвитку.

Великий вчений і педагог В. Сухомлинський підкреслював, що «гра – це велике світле вікно, через яке в духовний світ дитини вливається живильний потік уявлень, понять про навколишній світ. Гра – це іскра, що запалює вогник допитливості та цікавості».

У сучасній школі ігрова діяльність використовується як:

- самостійна технологія з метою засвоєння понять, теми або розділу навчального предмета;
- елемент системної педагогічної технології;
- окремих урок або його структурна частина;
- технологія позакласної виховної роботи.

Організація ігрової діяльності на уроках та в позаурочний час залежить від підготовленості вчителя.

У сучасних умовах реалізація концепції Нової української школи вимагає вдосконалення системи професійної підготовки вчителів початкової школи щодо готовності їх до впровадження ігрових технологій, які дозволяють докорінно змінити методологію, надати нові якості організації та здійсненню освітнього процесу.

Сучасний вчитель повинен бути фасилітатором – навчити дітей самостійно працювати, використовувати елементи пошукових методів у своїй роботі, а не передавати учням знання в готовому вигляді. Оволодіння такою здатністю становить суть готовності студентів до використання ігрових технологій в освітньому процесі початкової школи. Ця проблема особливо актуальна, оскільки головним завданням навчання в початкових класах є формування загальних та предметних компетенцій, що є невід'ємною складовою розвитку абстрактного і логічного мислення, а гра є основним видом діяльності дітей.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>